

		<p>միջազգային կազմակերպություն: Այսինքն ՀՀ-ը դրա գործունեության, այդ թվում մարդու իրավունքների պաշտպանությանն ուղղված կոնվենցիաների ստեղծման և կատարման վերահսկման մեջ ունի հավասար դերակատարություն այլ եվրոպական երկրների հետ միասին:</p>
2	<p>Կոնվենցիան ներմուծում է «Երրորդ սեռ» հասկացությունը</p> <p>Բուլղարիայի սահմանադրական դատարանը մերժել է Կոնվենցիայի վավերացումը, քանի որ Բուլղարիայի սահմանադրությունը չի ճանաչում երրորդ սեռ: Կոնվենցիան հակասում է նաև մեր Սահմանադրությանը:</p>	<p>2017թ-ից սկսած, երբ քննարկվում էր Ընտանիքում բռնության կանխարգելման և դրա դեմ պայքարի մասին օրենքի նախագիծը, հավասարաչափ քննարկվում էին Կոնվենցիայի դրույթները: Եվ այդ ժամանակ որևէ նման դիրքորոշում չի բարձրաձայնվել: Այս կարգի շահարկումներն ու մտքերը սկսեցին հանրային դիսկուրս բերվել բավականին վերջերս՝ հղում կատարելով Բուլղարիայի ՍԴ որոշմանը:</p> <p>Ի դեպ պետք է շեշտել, որ մասնագիտական շրջանակների և անգամ հատուկ կարծիք ներկայացրած դատավորների կողմից բազմիցս բարձրաձայնվել է, որ իրենց ՍԴ որոշումը պայմանավորել են առավելապես քաղաքական հանգամանքներ, դրա համար է բավական է սիրողական մակարդակի ուսումնասիրություն անել և ուղղակի համադրել հասարակ փաստեր տվյալ ժամանակահատվածում վերաբերական և ներաբերական մակարդակում տեղի ունեցող զարգացումների վերաբերյալ:</p> <p>Հարկավ չենք ձգտում նաև վերջնական իրավական գնահատական տալ Կոնվենցիայի՝ մեր Սահմանադրության համապատասխանության հարցին, նկատի ունենալով, որ դա Սահմանադրական դատարանի բացառիկ իրավասությունն է, սակայն անհնար է անտեսել այն փաստը, որ կոնվենցիայի վերջնանպատակը համընկնում է մեր Սահմանադրությամբ ամրագրված պետական քաղաքականության նպատակի հետ: Ուստի արժե մեր հանրությանը հստակ բացահայտել թե ինչի մասին է և հատկապես ինչի մասին չէ այս Կոնվենցիան:</p> <p>Վերադառնալով Բուլղարիայի ՍԴ որոշմանը և դրանով ներմուծված «երրորդ սեռի» վերաբերյալ այսպես կոչված «մեղադրանքներին» - Նախ՝ Կոնվենցիան հստակ տարբերակում է դնում «սեռ» և «գենդեր» հասկացությունների միջև, և սա պետք է լինի ուղենիշային միտք ընդհանրապես Կոնվենցիան կարդալիս:</p> <p>Բացի այդ, Բուլղարիայի սահմանադրական դատարանի կողմից քննված բուլղարերեն թարգմանությամբ տեքստում բուլղարերեն «սեռ» բառը [пoл] գործածվել է նաև «գենդեր»</p>

		<p>բառի փոխարեն և միայն մի տեղ՝ 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասում է «գենդեր» բառը թարգմանվել որպես «սոցիալական սեռ» [социален пол] տարբերակելու համար նույն մասում թվարկվող խտրականության հիմքերի թվարկման մեջ նշվող «սեռ» [пол] բառից:</p> <p>Այս տերմինաբանական շփոթն էլ դատարանի մոտ առաջացրել է այն հետևությունը, որ Կոնվենցիան ներմուծում է «երրորդ սեռի» [трети пол] հասկացությունը:</p> <p>Այսու, «Երրորդ սեռ» հասկացությունը, երևույթը, կոչեք ինչպես կուզեք, ներկայացված չէ կոնվենցիայում: Պետությունները միայն պարտավորվում են պաշտպանել տուժողների իրավունքներն առանց որևէ խտրականության, այդ թվում՝ առանց գենդերային խտրականության:</p>
3	<p>Կոնվենցիային վերագրվող «գենդերային ինքնություն» (gender identity) հասկացության մասով</p> <p>Ըստ ընդդիմախոսների Կոնվենցիան կապված է ԵԽ մեկ այլ բանաձևի⁷ հետ, որը միտված է պաշտպանելու LGBTI անձանց իրավունքները, ավելին՝ «համոզված» լինելով, որ դա բացատրվում է նաև Կոնվենցիայի Բացատրական զեկույցի 53-րդ կետում՝ նշված մեկնաբանության հետ, որտեղ ներկայացվում են Կոնվենցիայի 4-րդ հոդվածում ամրագրված հակախտրականության մեծաթիվ հիմքերի մեկնաբանությունը:</p>	<p>Կրկին, այս դիրքորոշումը հանրային քննարկման մեջ է դրվել Բուլղարիայի ՍԴ որոշումից հետո.</p> <p>Նախ պետք է նշել, որ ԵԽԽՎ վկայակոչվող բանաձևը անդամ պետությունների համար պարտադիր բնույթ չունեցող փաստաթուղթ է: Բացի այս, Բուլղարիայի ՍԴ կողմից չի ապացուցվել նշված փաստաթղթի հետ Կոնվենցիայի 4-րդ հոդվածի կապը, ավելին, ըստ էության, որևէ ձևով հստակ չի ներկայացվել, թե բռնությունից կանանց պաշտպանության և LGBTI անձանց իրավունքների պաշտպանության «մեղսագրվող կապը ինչպես է խճողում կնոջ և տղամարդու միջև առկա տարբերությունները կամ թե ինչպես է դա հանգեցնում այն բանին, որ հասարակությունը կորցնում է կնոջն ու տղամարդուն տարբերակելու կարողությունը», ինչպես արձանագրվել է դատարանի որոշմամբ:</p> <p>Հատկանշական է, որ հատուկ կարծիք ներկայացրած դատավորներից Դմիտրովը նման հիմնավորումը համարելով էնիգմա, նշել է, որ «ստացվում է, որ միայն այն փաստի ընդունումը, որ հասարակության մեջ կան լեսբիներ կամ տրանսգենդեր անձինք, տղամարդ ու կին հասկացությունները նույնանում են: Փառք Աստծո, որ սահմանադրության տեքստից ակնհայտ է, որ սահմանադիրը նման մտահոգություն չի</p>

⁷ Recommendation 1915 (2010) of the Parliamentary Assembly on Discrimination on the basis of sexual orientation and gender identity

		<p>ունեցել»:</p> <p>Բացի այդ, «գենդեր» կամ «գենդերային» բառի հանդեպ անհասկանալի աղմուկ բարձրացնելով հանրության մոտ վախեր առաջացնելը պարզապես ընդդիմախոսների կողմից մեր հայրենակիցներին մոլորեցնելու նպատակ է հետապնդում: ՀՀ օրենսդրությամբ դեռևս 2013 թվականից այս տերմինը բացատրված է և լայնորեն կիրառվում: Այսպես «Կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների և հավասար հնարավորությունների ապահովման մասին» օրենքը մանրամասն և հստակ սահմանում է, թե ինչ է գենդերը և գենդերային հավասարությունը:</p> <p>Փաստ է, որ նշված կոնվենցիան որևէ նոր տերմին չի մտցնում մեր պետության իրավական համակարգ: Հակառակը պնդելը կամ անտեղյակության կամ մանիպուլյացիայի արդյունք է:</p>
4	<p>Կոնվենցիայի ընդունման դեպքում ԼԳԲՏ անձանց կողմից երեխա որդեգրելը դառնալու է տեխնիկական հարց:</p> <p>Կոնվենցիան իրավական անկյուն է տալիս ԼԳԲՏ անձանց, որը կարող է հիմք հանդիսանալ հետագա օրենսդրական կարգավորումների համար</p> <p>Կոնվենցիայի վավերացումը հիմք կստեղծի ԼԳԲՏ անձանց ներգրավմամբ մարմնավաճառության խթանման համար</p> <p>Կոնվենցիայի վավերացմամբ կստեղծվի մի միջավայր, որի արդյունքում կգրանցվի ԼԳԲՏ անձանց թվի կտրուկ աճ և ներհուսք</p>	<p>Կոնվենցիան չի կարգավորում ընտանեկան կյանքը կամ ընտանիքի կառուցվածքը, և պետությունները ստիպված չեն փոխել ընտանիքի մասին ավանդական պատկերացումները: Այն չի պարունակում «ընտանիքի» սահմանումը և ոչ էլ խրախուսում է ընտանիքի որևէ կառուցվածք:</p> <p>Ավելին, Կոնվենցիայի բացատրական զեկույցում (3, 41, 219, 220, 236 և այլ բազմաթիվ կետերում), երբ խոսվում է անձանց շրջանակի մասին, ում վրա պետք է տարածվի կոնվենցիան, հատուկ բացահայտվում է, որ դա չպետք է սահմանփակվի միայն ամուսիններով կամ նախկին ամուսիններով, այն պետք է տարածվի նաև «ներպետական օրենսդրությամբ ճանաչված գուզընկերների» ("partners as recognised by internal law"), նախկին զուգընկերների և անգամ համակեցությամբ ապրողների վրա, որոնց հետ չկա արյունակցական կամ ինտիմ կապ:</p> <p>Պետք է նկատի ունենալ, որ եթե մեր երկրում շատ տարածված չէ ամուսնությունից դուրս ապրող սակայն փաստացի ամուսնական հարաբերությունների մեջ գտնվելու երևույթը, ապա նման զուգընկերների, զույգերի կարգավիճակը ԵԽ անդամ պետություններում լայնորեն ճանաչվում և հավասարեցվում է ամուսնության հարաբերություններին. Եվ Կոնվենցիան նկատի ունենալով հենց այս լայն տարածումը, սուբյեկտային շրջանակում ներառել է նաև զուգընկերներին, որը բնավ չի նշանակում «նույն սեռի ընկերներ» կամ «նույն սեռի զուգընկերներ», ինչպես դա շահարկվում է, և ամենակարևորը՝ որ հստակ նշվում է, "partners as recognised by internal law" ինչը թարգմանաբար նշանակում է «ներպետական օրենսդրությամբ ճանաչված զուգընկերների» վրա է տարածվում Կոնվենցիան. Իսկ եթե ազգային օրենսդրությունը չի ճանաչում միասեռ անձանց</p>

		<p>ամուսնությունը կամ փաստացի ամուսնական հարաբերությունները, ապա այն պնդումները, թե Կոնվենցիան ներմուծում է ընտանիքի նոր մոդել կամ միասեռականների ամուսնության ճանապարհ է բացում կամ ավելին՝ վերջիններիս կողմից երեխա որդեգրելու համար հիմքեր է ստեղծում, առնվազն անտեղյակության հետևանք են, եթե ոչ մանիպուլյատիվ հետապնդած նպատակով և իմաստազուրկ՝ բովանդակությամբ:</p> <p>Ընդհանրապես, առաջարկում ենք յուրաքայտուր մեկին, իր կարծիքը ձևավորելու համար քննադատական աչքով կարդալ կոնվենցիան և ազնվորեն պատասխանել այն հարցին, թե այդ որ նորմերն են, որ նման հարց են կարգավորում կամ նման գաղափար խրախուսում:</p> <p>Եվ եթե որևէ մեկը որևէ նման նորմ կգտնի Կոնվենցիայում, նախարարությունը պատրաստ է շահագրգիռ մասնագիտական քննարկում ծավալել պարզաբանելու համար հարցը: Ի դեպ, հասանելի է նաև Կոնվենցիայի հայերեն պաշտոնական թարգմանությունը:</p>
5	<p>Կոնվենցիան անսահմանափակ լիազորություններ է տալիս ԼԳԲՏ համայնքին:</p>	<p>Կոնվենցիան որևէ կերպ չի անդրադառնում ԼԳԲՏ անձանց համար իրավունքներ սահմանելու հարցին: Այն ընդամենը բացատրական զեկույցում ներկայացնում է, որ այդ խումբ անձինք կարող են ենթարկվել խտրականության Կոնվենցիայով նախատեսված աջակցության ծառայությունները ստանալու և պաշտպանական մեխանիզմներից օգտվելու հարցում:</p> <p>Պետք է նաև նկատել, որ նույն Բացատրական զեկույցի նույն կետում այս խոցելի շարքին են դասվում նաև միգրանտ և փախստական, ինչպես նաև ՄԻԱՎ վարակով տառապող կանայք և այլն:</p> <p>Այլ կերպ ասած՝ ԼԳԲՏ անձինք հիշատակվում են որպես Կոնվենցիայով նախատեսված պաշտպանական մեխանիզմներից օգտվող զոհերի շարքում առավել խոցելի խումբ՝ տարբերակված մոտեցում ցուցաբերելով հենց այդպիսին լինելու հիմքով:</p>
6	<p>Կոնվենցիան ավանդույթներ, սովորույթներ վերացնելու նպատակ է հետապնդում:</p> <p>Հոդված 14-ի հղում</p>	<p>Կոնվենցիան միմիայն նշում է, որ ավանդույթները, մշակույթը և կրոնը չեն կարող կանանց նկատմամբ բռնությունն արդարացնելու հիմք հանդիսանալ:</p> <p>Պետք է նկատի ունենալ, որ Կոնվենցիան նախատեսված է տարբեր երկրների միանալու համար, և յուրաքանչյուր երկիր ունի իր յուրահատուկ և ուրույն պատմականորեն ձևակերպված ավանդույթներն ու իրավական շրջանակը և տրամաբանորեն՝</p>

հասարակության զարգացման տարբեր մակարդակը;

Ընդհանրապես միջազգային այս կարգի փաստաթղթերում, ինչպիսին նաև ԵԽ այս Կոնվենցիան է, երկրների ազգային ավանդույթների, ազգային օրենսդրությունների և իրավական շրջանակի վերաբերյալ ամրագրվում է հարգանքի և չմիջամտելու սկզբունքը:

Ուրեմն ինչ է ասում այդ հոդվածը? Կոնվենցիայի 14-րդ հոդվածը կոչ է անում երկրներին՝ ձեռնարկելու միջոցներ, որ միջանձնային հարաբերություններում կանանց եւ տղամարդկանց միջեւ հավասարության, կարծրատիպերից զերծ գենդերային դերերի, փոխադարձ հարգանքի եւ **վեճերը առանց բռնության լուծելու**, կանանց նկատմամբ գենդերային հիմքով բռնության եւ անձնական անձեռնմխելիության իրավունքի հարցերով ուսումնական նյութերն ընդգրկվեն պաշտոնական ուսումնական ծրագրերում՝ կրթական բոլոր մակարդակներում և այլն:

Այլ կերպ ասած՝ Կոնվենցիան կոչ է անում միջոցներ ձեռնարկել կանխելու և հասցեագրելու ավանդույթներին վերագրվող թյուր մեկնաբանությունները նաև կրթական մակարդակներում՝ նպատակ ունենալով աջակցել յուրաքանչյուր պետության՝ կառուցելու առողջ հասարակություն, որը զերծ է կնոջ, տղամարդու, երեխայի, տարեց ծնողի և մյուս խոցելի ու թույլ խմբերի նկատմամբ բռնությունից,

-հասարակություն, որը միաձայն դեմ է և դատապարտում է 53 տարեկան կնոջ նկատմամբ անմարդկային բռնությունն ամուսնու կողմից և չի փորձում դա արդարացնել հղում անելով «նամուսով կամ հավատարիմ կնոջ», «Փող աշխատող տղամարդը կարող է նաև վատ տրամադրություն ունենալ», «մի բան արել է, ուրեմն որ ամուսինը բռնություն է գործադրել» արտահայտություններով, որոնք համաձայնեք, որ դեմ են ոչ միայն մեր իրավական մտքի պատմությանը, այլև մեր ազգային ավանդույթներին, ավելին՝ մարդկային մեր տեսակին:

Այստեղ նույնպես որևէ վախենալու նորույթ չկա և չի կարող լինել: Նույն «Կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների և հավասար հնարավորությունների ապահովման մասին» օրենքը գենդերային խտրականություն է համարում կարծրատիպերի վերարտադրությունը զանգվածային լրատվությամբ, կրթության և մշակույթի միջոցով: Այսինք մեր գործող օրենսդրությունն այդ ամենը տարիներ առաջ սահմանել է:

«Ամուսնությունը վավերական չէ, եթե հիմնված է բռնության վրա»:

Դավիթ Ալավկատրդու/ Գանձակեցի «Կանոններ» (12-րդ դար)

7	<p>Կոնվենցիան պետությունների համար պարտավորություն է սահմանում դպրոցներում քարոզել երրորդ սեռ կոչվածը:</p>	<p>Գենդերային հավասարության հասնելու և կարծրատիպերի դեմ պայքարելու համար որևէ կրթական մոդել Կոնվենցիան չի պարտադրում: Պետություններն ազատ են հաշվի առնելու իրենց հնարավորություններն՝ առավել համապատասխան կրթական նյութեր և մոտեցումներ ընտրելիս, ուստի սա հերթական մանիպուլյատիվ կամ թյուր պատկերացումն է:</p>
8	<p>Հնարավորություն է ստեղծվելու ապաստան և փախստականի կարգավիճակ տրամադրել այլ երկրների ԼԳԲՏ անձանց՝ դա անելով գենդերային հիմքով</p>	<p>Ընդդիմախոսները փորձում են շահարկել <Փախստականների և ապաստանի> մասին ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի սահմանումը, որով որպես փախստական է ճանաչվում այն օտարերկրյա քաղաքացին, որը ռասայական, կրոնական, ազգային, սոցիալական որոշակի խմբի պատկանելության կամ քաղաքական հայացքների համար հետապնդման ենթարկվելու հիմնավոր երկյուղի հետևանքով գտնվում է իր քաղաքացիության երկրից դուրս և չի կարող կամ նույն երկյուղի պատճառով չի ցանկանում օգտվել իր քաղաքացիության երկրի պաշտպանությունից, կամ նա, ով, չունենալով քաղաքացիություն և գտնվելով իր նախկին մշտական բնակության երկրից դուրս, չի կարող կամ այդ նույն երկյուղի պատճառով չի ցանկանում վերադառնալ այնտեղ:</p> <p>Հարկ է նշել, որ մեջբերված հոդվածում թվարկվող հատկանիշներն ամբողջությամբ համապատասխանում են Սահմանադրությամբ խտրականության արգելքը սահմանող 29-րդ հոդվածով ամրագրված պաշտպանված հատկանիշներին:</p> <p>Մեկ անգամ ևս պետք է վերահաստատել, որ Կոնվենցիան միտված չէ և որևէ կապ չունի ԼԳԲՏ անձանց իրավունքների պաշտպանությամբ կամ առաջ մղման հետ, ինչպես փորձ է արվում մատուցել մեր հասարակությանը:</p>
9	<p>Իրենց կին համարող տղամարդիկ կարող են խուսափել զինվորական ծառայությունից</p>	<p>Զինապարտության մասին օրենքի 11-րդ հոդվածի համաձայն՝ <Պարտադիր զինվորական ծառայության են զորակոչվում 18-ից մինչև 27 տարեկան (բացառությամբ սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքի) արական սեռի զորակոչիկները և մինչև 35 տարեկան առաջին խմբի պահեստազորի սպաները, ովքեր առողջական վիճակի պատճառով ճանաչվել են զինծառայության համար պիտանի՝ խաղաղ պայմաններում:>:</p> <p>Քաղաքացիական կացության ակտերի մասին օրենքի 70-րդ հոդվածի 1-ին մասի <զ> կետի համաձայն՝ քաղաքացիական կացության ակտի գրառման մեջ ուղղում, լրացում կամ փոփոխություն կատարելու մասին ՔԿԱԳ մարմնի եզրակացությունը կազմվում է նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բժշկական կազմակերպության կողմից տրված սեռի փոփոխության մասին սահմանված ձևի փաստաթուղթի հիմքով:</p>

		<p>Ի դեպ, ՔԿԱԳ օրենքն ուժի մեջ է 2005 թվականից նույն տեսքով:</p> <p>Այլ կերպ ասած, առանց որևէ Կոնվենցիա վավերացնելու էլ, այժմ որևէ մեկ արական սեռի անձ, ով զինապարտությունից խուսափելու նպատակով անգամ, կփոխի սեռը և այդ հիմքով վերջինիս քաղ. կացության ակտում կկատարվի փոփոխություն՝ սեռը դարձնելով արականից՝ իգական՝ հիմք ընդունելով բժշկական կազմակերպության կողմից տրված սեռի փոփոխության մասին սահմանված ձևի փաստաթուղթը, նշված անձը խնդրո առարկա Կոնվենցիայի չվավերացված լինելու պայմաններում հիմա էլ ենթակա չի լինի պարտադիր զինվորական ծառայության, նկատի ունենալով, որ Զինապարտության մասին օրենքի իմաստով պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչվում են միայն արական սեռի զորակոչիկները:</p>
10	<p>Կոնվենցիան վտանգում է հայկական ընտանիքի կոնցեպտը:</p> <p>Կոնվենցիան անդրադառնում է նույնասեռ ամուսնությունների ընդունմանը:</p>	<p>Կոնվենցիան չի կարգավորում ընտանեկան կյանքը կամ ընտանիքի կառուցվածքը, և պետությունները ստիպված չեն փոխել ընտանիքի մասին ավանդական պատկերացումները կամ առավել ևս սահմանադրական նորմերը:</p> <p>Այն չի պարունակում «ընտանիքի» սահմանումը և ոչ էլ սահմանում ընտանիքի մեր պատկերացրած ձևին հակասող որևէ կառուցվածք:</p> <p>Կոնվենցիան չի անդրադառնում նույնասեռ ամուսնությունների ընդունմանը: Կոնվենցիան որևէ կերպ չի ազդում ամուսնության մասին ազգային օրենսդրության վրա:</p> <p>Կոնվենցիան գենդերային ինքնության և սեռական կողմնորոշման, այդ թվում՝ միասեռ զույգերի օրինական ճանաչման վերաբերյալ մեր օրենսդրությանը հակասող չափորոշիչներ չի սահմանում:</p> <p>Կոնվենցիայով արգելվում է խտրականությունը մի շարք հիմքերով, ներառյալ՝ գենդերային ինքնության և սեռական կողմնորոշման հիմքով (4-րդ հոդվածի 3-րդ կետ): Այն երաշխավորում է պաշտպանություն և աջակցություն բռնության բոլոր զոհերի համար՝ անկախ նրանց առանձնահատկություններից:</p>
11	<p>«Գենդեր» բառը փոխարինում է «կանայք» և «տղամարդիկ» եզրերին:</p>	<p>Կոնվենցիան հստակ տարբերակում է դնում «սեռ» և «գենդեր» հասկացությունների միջև: Կոնվենցիայում «գենդեր» բառն օտագործվում է՝ մատնանշելու համար, որ կանանց ավելի հաճախ են ենթարկում բռնության, քանի որ նրանք կին են:</p> <p>Կարևոր է նաև անդրադառնալ այն սահմանափակ պնդմանը, որն անում են մեր իրավաբանական համայնքի ներկայացուցիչները, երբ խոսում են կնոջ գենդերային</p>

		<p>դերակատարությանը, որն ինչ որ կերպ արձանագրված է Սահմանադրությամբ և որն ըստ իրենց՝ հանգում է մայր, մայրություն, ծննդաբերել դերերին :</p> <p>Կարծում ենք՝ սա առնվազն շատ խոցելի պնդում է այն պայմաններում և հասարակական հարաբերություններում, երբ կինը կամավոր կերպով իր որոշմամբ ընտրում է չունենալ երեխաներ կամ որոշակի առողջական և այլ պատճառներով չի կարող ունենալ երեխաներ, կամ մայրության է հասնում ոչ ծննդաբերության ճանապարհով (որդեգրում, փոխնակ մայրություն):</p> <p>Այլապես ընդդիմախոսների տրամաբանությամբ ստացվում է, որ կինը, որը չի կարող մայրանալ, այլևս կին չէ: Զավեշտալի է, որ «երրորդ սեռի» մասին այդքան մտահոգ խոսողները հենց իրենք են, ըստ էության, առաջարկում կանանց տարանջատել երկու ենթասեռի:</p> <p>Հարկ է նորից նշել, որ «Կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների և հավասար հնարավորությունների ապահովման մասին» օրենքը գենդեր բառի հստակ սահմանումը տվել է 6 տարի առաջ և որևէ կերպ տարիների ընթացքում չի փոխարինել «կին-տղամարդ» հասկացություններին մեր օրենսդրության մեջ:</p>
12	<p>«Որևէ կոնվենցիա ստորագրելն ինքնին չի նշանակում, որ այն պատրադիր պետք է վավերացվի՝ թե՛ իրավական, թե՛ քաղաքական տեսանկյունից: Իրավական տեսանկյունից՝ միջազգային ցանկացած պայմանագիր կարող է ստորագրվել, անգամ երբեք չվավերացվել, քանի որ կարող է հակասել տվյալ երկրի սահմանադրությանը: Վավերացումն, ինքնին ենթադրում է այդ կոնվենցիայի պարտադիր նշանակություն և հետևանք՝ տվյալ երկրի ժողովրդի համար, իսկ երբ հասարակությունները ու ժողովուրդը պատրաստ չեն դրան, չեն վավերացվում»:</p> <p>Որպես օրինակ՝ նա նշել է Մեծ</p>	<p>Ստորագրման-վավերացման մասով տող՝ 1;</p> <p><u>ՄԹ վավերացման մասով</u> Հիմնական պատճառը, որը դանդաղեցնում է ՄԹ կողմից Ստամբուլի կոնվենցիայի վավերացումը, համապատասխանությունն է կոնվենցիայի 44-րդ հոդվածին (Արտատարածքային իրավազորությունը-Extraterritory Jurisdiction), ինչը նշանակում է, որ ամբողջ Թագավորության տարածքներում օրինազանցների պատասխանատվության ենթարկելու համար անհրաժեշտ է ունենալ մեկ միասնական օրենսդրական դաշտ:</p> <p>ՄԹ մի շարք ոլորտներում արդեն իսկ ունի համապատասխան միասնական իրավական կարգավորումներ, նաև այնպիսի հանցագործությունների տեսակների համար, որոնք նախատեսված են Կոնվենցիայով (հարկադիր ամուսնություն, ամլացում, ստերջացում և այլն), սակայն որոշ ոլորտներում, ինչպիսիք են ընտանեկան բռնության որոշ տեսակները, բռնաբարությունը, սեռական ոտնձգությունները, դեռ մեծածավալ աշխատանք կա իրականացնելու:</p> <p>Միաժամանակ իրավասությունների վերաբերյալ Կառավարության քաղաքականության համաձայն՝ քրեական պատասխանատվության ենթարկումն ու դատավճռի կայացումն իրականացնում է ՄԹ այն առանձին պետության քրեական դատարանը, որի տարածքում</p>

<p>Բրիտանիան, որտեղ կոնվենցիան ստորագրվել է, սակայն արդեն 7 տարի է՝ չի վավերացվում»</p>	<p>իրականացվել է հանցանքը: Ոոստի այս առումով ևս հսկայական աշխատանք պետք է իրականացվի՝ 44-րդ հոդվածը լիարժեք կիրարկելու համար⁸:</p> <p>Այլ կերպ ասած՝ ՄԹ օրինակում չվավերացման պատճառը Թագավորության և դրա բոլոր տարածքներում ազգային օրենսդրության համապատասխանեցման բարդ խնդիրն է, որի բարդությունը պայմանավորված է նաև այն բազմաթիվ փոքր կղզիների և Բրիտանական 14 անդրծովյան տարածքների առկայության փաստից, որոնք չունեն ինքնավարություն և գտնվում են ՄԹ իրավագրության տակ, այսինքն՝ Կոնվենցիայի իմաստով համարվում են ՄԹ: Բացի այս, ավանդական հասարակության և պահպանողականության հանգամանքներին հղում կատարողներն առնվազն պետք է նաև հրապարակեն փաստերը, որ ՄԹ-ում օրենքով արտանված են միասեռ ամուսնությունները դեռևս 2014 թ-ից, իսկ Որդեգրման և երեխաների մասին ակտի համաձայն միասեռ ամուսինները կարող են երեխա որդեգրել դեռևս 2002թ-ից:</p>
---	--

ⁱ 53. In light of this case law, the drafters wished to add the following non-discrimination grounds which are of great relevance to the subject-matter of the Convention: gender, sexual orientation, **gender identity**, age, state of health, disability, marital status, and migrant or refugee status or other status, meaning that this is an open-ended list. Research into help-seeking behaviour of victims of violence against women and domestic violence, but also into the provision of services in Europe shows that discrimination against certain groups of victims is still wide-spread. **Women may still experience discrimination at the hands of law enforcement agencies or the judiciary when reporting an act of gender-based violence. Similarly, gay, lesbian and bisexual victims of domestic violence are often excluded from support services because of their sexual orientation. Certain groups of individuals may also experience discrimination on the basis of their gender identity, which in simple terms means that the gender they identify with is not in conformity with the sex assigned to them at birth. This includes categories of individuals such as transgender or transsexual persons, cross-dressers, transvestites and other groups of persons that do not correspond to what society has established as belonging to “male” or “female” categories. Furthermore, migrant and refugee women may also be excluded from support services because of their residence status.** It is important to point out that women tend to experience multiple forms of discrimination as may be the case of women with disabilities or/and women of ethnic minorities, Roma, or women with HIV/AIDS infection, to name a few. This is no different when they become victims of gender-based violence.

⁸ ՄԹ Ստամբուլի կոնվենցիան ստորագրել է 2012թ.-ին, ու չնայած այն հանգամանքին, որ մինչ օրս ՄԹ օրենսդիր մարմինը չի վավերացրել կոնվենցիան, ՄԹ-ում 2018թ-ի **Կառավարության տարեկան զեկույցի համաձայն՝ կոնվենցիայի 95% հոդվածներն արդեն իսկ ազգայնացվել են, ու առկա է համապատասխան տեղական օրենսդրություն:** Չվավերացման փաստը պետությանը չի ազատում համապատասխան բարեփոխումներ կատարելուց: ՄԹ-ում իրականացվող փոփոխությունները ներառում են կոնվենցիայի բոլոր ուղղությունները՝ ներառական քաղաքականություն, կանխարգելում, պաշտպանություն և արդարադատություն: Այս համատեքստում իրականացվում են բամբակային աշխատանքներ, ինչպես օրինակ՝ օրենսդրական փոփոխություններ, ինստիտուցիոնալ վերակառուցումներ ու հզորացման գործընթացներ, ֆիզիկական հիմնարկների կառուցում և այլն: Այս շրջանակներում կառավարությունն ավելացրել է նշյալ 4 ուղղություններին տրամադրվող ֆինանսական հատկացումները, համապատասխանաբար՝ 100 մլն. \$Մ, 32 մլն. \$Մ, 21 մլն. \$Մ և 68 մլն. \$Մ: Առանձին ֆինանսական հատկացում կա նաև վերականգնողական աշխատանքների ու ծառայությունների համար՝ մոտ 175 մլն \$Մ չափով: